

برگزیدگان
چهارمین دوره ی
جشنواره ی
گره زرین

مرکز ملی فرش ایران

IRAN NATIONAL
CARPET CENTER

کاخ خانی هنرمندان ایران

اسفند ۱۳۹۴

بناهم سزافین

در سیرتاریخ، اهمیت فرش به گونه‌ای بوده است که قالیبافان و تمامی حرفه‌های وابسته به آن به سبب هنر، دانش و مهارتی که دارا بودند مورد توجه بزرگان، بازرگانان، هنرمندان و مصرف‌کنندگان بوده‌اند اما شرط لازم حفظ و حراست از این میراث کهن فرهنگی و هنری، ارتقای منزلت شغلی بافندگان و دست‌اندرکاران این هنر-صنعت است که وظیفه‌ای ملی برای تمامی بخش‌های فرهنگی و اقتصادی به شمار می‌رود و سزاوار توجهی بیش از پیش. برگزاری جشنواره‌ی «گره زرین» مجالی است برای یادآوری جایگاه بلند و با عزت فرش دستباف ایران که تنها با وفاداری همیشگی و فروتنانه‌ی هنرمندان و دست‌اندرکاران فرش میسر بوده است. تقدیر از بافنده، طراح و نقاش، رفوگر و مرمت‌کار به منظور پاس داشتن گوشه‌ای از زحمات این هنرمندان و به یاد داشتن آنان است که آثاری چنین جاودانه خلق می‌کنند. نیک می‌دانیم که با وجود کاستی‌ها، تلاشی دگر و همتی دوباره، فضیلتی است بزرگ که این راه را ادامه دهیم تا مشکلات به حداقل برسد و فراموش نکنیم «نمونه‌اند» تمامی کسانی که از سُر غیرت بار امانت چند هزاره را پیش می‌برند و سنگینی مشکلات را تاب می‌آورند.

مرکز ملی فرش ایران خرسند است که با یاری و همراهی سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت در استان‌های مختلف کشور و تشکّل‌ها و اتحادیه‌های فرش برای چهارمین بار در قالب جشنواره‌ی گره زرین به تکریم برخی چهره‌های فعال در این هنر-صنعت می‌پردازد و صد البته که به سان قطره‌ای از دریای بیکران هنرمندان این حوزه است.

مرستکار و رُفوسر

سال ۱۳۳۶ **رحیم روفه گرجق** در شهر تبریز دیده به جهان گشود. دیپلم برق و الکترونیک را رها و به همراه برادران هنر مرمت فرش را از پدر فراگرفت و پس از ۴۸ سال امروزه از سرآمدان این هنر شده است. چنانکه فرش های مرمت شده از سوی او زینت بخش موزه ها بوده و دانشجویان دانشگاه هنر اسلامی تبریز و سایر هنرآموزان وی در جای جای کشور به شاگردی این استاد افتخار می کنند.

هنگامی که فرش های تن خسته و رنجور قدیمی زیر دست **یوسف صمدی بهرامی** قرار می گیرند، دوباره نفس تازه می کنند. یوسف در سن ۵۵ سالگی حاصل ۳۰ سال زیبایی هنر و اندیشه خود را در بازار تهران، با تدریس در دانشگاه ها، داوری المپیاد ها و ... جاری می سازد. درجه ۲ هنری شاید کمترین نشانی باشد که به دستان هنرمند او تقدیم شده است.

سال ۱۳۸۰ گروه فرش دانشگاه نجف آباد جوانی را در خود پذیرا شد که مرمت فرش را از استاد جامه طحاف آموخت تا پس از چندی خود مدرس مرمت در دانشگاه های پردیس اصفهان و هنر تهران شود. مرمت فرش های نفیس و زیبای هنرستان هنرهای زیبا و فرش های بسیاری از موزه های داخل و خارج از کشور تنها گوشه ای از هنرنمایی **مهدی ابراهیمی** این جوان ۳۴ ساله اصفهانی است.

رنگرز

در میان خامه های رنگین کارگاه های رنگرزی جاده سنتو شهر تبریز که گذرمی‌کنیم پای دیگ‌های جوشان، **محسن غفوریان** را می‌بینیم. او به عشق آموختن رنگرزی طبیعی و شیمیایی در نزد پدر درس و مدرسه را رها کرد و تا کنون که ۵۲ سال دارد، همواره برای اعتلای فرش ایران به هنرآموزانش فنون رنگرزی را می‌آموزد.

از شهر کرمانشاه کمی که دورتر می‌شویم، در شهرک صنعتی فرامان به کارگاه رنگرزی مکتب فرش می‌رسیم. **فرشید ابراهیمی** جوانی ۴۲ ساله دنیایی از رنگ برپا کرده است، دیپلم فرهنگ و ادب را با زیبایی‌های رنگ‌های گیاهی درهم آمیخته تا زیبایی‌های فرش‌های دیار طاق بستان را به جهانیان عرضه کند.

یکی از نسل چهارم رنگرزان فرش در اردکان یزد **سید عباس سجادی** نام دارد. گرچه در دانشگاه رشته حقوق را فرا گرفته است اما جادوی نخ و رنگ او را به سوی رنگرزی فراخواند. با ۴۴ سال سن، ۲۵ سال است که در پای دیگ رنگرزی در نزد پدر رنگرزی گیاهی را می‌آموزد تا میراث دیرین خاندان را پاسداری می‌کند.

طراح فرش

فرهاد نامی زاده شهرتبریز ۳۵ سال است که ششیدای طراحی فرش است. فرش‌هایی که اوزیبایی آن را رقم زده خانه‌ها و موزه‌های بسیاری را آذین بسته‌اند. استاد در انجمن طراحان فرش تبریز و در دانشگاه‌ها و آموزشگاه‌ها طراحانی را تربیت کرده که خود امروز میراث دار هنر وی هستند.

شهرگنبد های فیروزه ای گهواره کودکی بود که از ۶۸ سال پیش تا کنون نقوشی بدیع و زیبا را بر فرش و کاشی اصفهان رقم زده است. **جعفر قلی دادخواه** هنرا در محضر استاد عیسی بهادری در هنرستان هنرهای زیبای اصفهان آموخت و همچنان در این هنرستان و دانشگاه پردیس اصفهان به تصویر کشیدن زیبایی را به هنرجویان می‌آموزد.

۵۴ سال است که **محمد رضا صباغ** میراث دار طراحی نقوش فرش است که به انجلاس و موصل مشهورند. او فرش را در هنرستان فرا گرفته به تربیت هنرمندان جوان اهتمام دارد. رقص قلم در دست وی، نقش و نگاری دل فریب بر فرش همدان می‌پراکند.

در امتداد زاینده رود، خیابان آبشار ساختمانی قرار گرفته است که در آن گل‌فرنگ‌های سحرآمیز **اکبر مهدی‌ئی** در آن نقش می‌بندد. دیپلم ادبی موجب شد که استاد ادب و اخلاق و هنر را به هم آمیخته و به هنرجویان عشق بیاموزد. گرچه ۶۱ سال از میلاد او در اصفهان می‌گذرد اما همواره نوآوری و خلاقیت در آثار وی هویداست.

قالیاف

حسن ملائی اسفنگره از کودکی چنان مجذوب قالی تبریز بود که کارشناسی تربیت بدنی نیز مانع از گره زدن او بر تارهای قالی نشد. شهرت صوف بافت های حسن ملائی که امروز ۳۸ سال دارد در سراسر کشور مشهور است.

همانگونه که ورود فرش های ایرانی به اروپا از مسیر آذربایجان غربی می گذشت، ورود **نرگس نصیری شورگلی** به هنرستان فرش، دنیایی از طرح و نقشه و گره را به روی او باز کرد. ۲۹ بهار از زندگی او می گذرد اما مهارت و سرعت دستان هنرمند او در میان بافندگان قالی سلماس بی نظیر است.

هنگامی که پشت دار قالی می نشینند دنیایی از طرح و رنگ را در خیال خود نقش می زند. نقوشی که از تاریخ ایران الهام گرفته شده با دستان هنرمند **محمد رضا اسحاقی الواربه** قالی تبدیل می شوند. او ۳۸ سال از دوران ۵۲ ساله عمر را عاشقانه به گسترش این هنر در استان البرز اختصاص داده است.

زهره شاطری ۵۷ سال پیش در اصفهان چشم به جهان گشود. پس از دیپلم، بافت فرش را آموخت. بانوی نوآور فرش ساکن شهرزنده رود است. مهارت قالی های بافت این هنرمند در نشان دادن اسلیمی ها و ختایی ها، لچک ها و ترنج ها در میان قالیباافان اصفهان مثال زدنی است.

اگر در مشکین شهر از اهالی فرش سراغ ماهرترین قالی باف شهر را بگیری، **سوره کبیری** اولین گزینه ای است که معرفی خواهد شد. بعد از تمام کردن تحصیلات متوسطه به فراگیری انواع روش های بافت، چله کشی و... اهتمام ورزید. گرچه جوان است و ۳۸ سال بیشتر از سن او نمی گذرد اما ناظری است برای حل مشکلات فنی بافت قالیباان شهر.

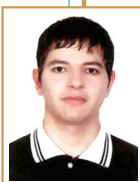
نقش مایه های کردی و لری بافته شده بردست بافته های استان خراسان شمالی **جواد ایزانلو زاده** روستای ارکان را برآن داشت تا قبل از پایان تحصیلات دبیرستان بافت فرش را آغاز کند. چله کشی و رفع عیب فرش مهارت هایی بود، یادگیری آن همراه با سرعت عمل در بافت موجب شهرت روزافزون وی در شهر بجنورد شده است.

قائنات سرزمین فرش و زعفران زادگاه **معصومه آزاد** است. او که اکنون ۳۵ سال دارد پس از پایان تحصیلات ابتدایی در روستای زول پشت دار قالی نشست تا با مهارت سرانگشتان هنرمندش گره بر گره نقش اندیشه زیبای خود را با سرعت و دقت بر چله های قالی بنشانند.

از پیدا شدن مردان نمکی در زنجان می توان به آشنایی مردم زنجان با تار و پود پی برد. **مصطفی اسم خانی** جوانی که ۲۴ سال از میلاد او می گذرد، بعد از گذراندن دوران دبیرستان با مهارت کامل در فنون مرتبط با فرش بافت ها را ترکیب کرده و به بافت فرش های بزرگ و نفیس همت گمارد تا هنر او نمایانگر تمدن دیرین مردم زنجان باشد.

هاجر بابایی تحصیلات ابتدایی را به پایان رسانده و با داشتن ۵۴ سال سن و ۳۵ سال سابقه کار انواع مهارت های بافت فرش را به خاطر سپرده است. منطقه قومس که قدیمی ترین قطعه گلیم ایران در آن پیدا شده است زادگاه این بانوی هنرمند سمنانی است.

زادگاه رستم و خاستگاه شاهنامه، زادگاه **فرشته فارقی** است. ۳۹ سال قبل در زابل چشم به دنیا گشود. تحصیلات متوسطه را که به پایان رساند. بافت فرش را در شرکت سهامی فرش بافت فرش آغاز کرد و امروزه مهارت های لازم را برای رفع مشکلات بافت و بافت فرش های ظریف با رج شمار بالا را کسب کرده است.

کارآفرین نمونه استان ایلام ۲۹ سال دارد. دیپلم کامپیوتر است و ۷ سال است که بافت فرش را فرا گرفته است اما در همین زمان اندک سرعت عمل بسیار بالای **نازنین حیدری** در شهرستان ایوان استان زنبدن قالیبافان شهر شده است.

زهره گنجی ساکن روستای بیدخون استان بوشهر است. ۳۶ سال از تولد او در کنار خلیج همیشه فارس وزادگاه رییسعلی دلواری می گذرد اما ۲۴ سال را به بافت قالی مشغول بوده است. از زمان تحصیلات ابتدایی به نظم و سرعت در بافت اهمیت داده و مهارت چله کشی و دارگردانی را نزد استادان آموخته است تا شهرت گبه های بوشهر و نقوش هندسی و رنگارنگ قالی بوشهر را ثبت و منتشر کند.

در پایتخت ایران دستان هنرمند **اسماعیل نیک سرشت** با بافت قالی های هنری و رفوگری فرش آشنا است. او که اکنون ۶۸ سال دارد دیپلم رشته بافت را دریافت کرد اما مهارت های بافت فرش را نزد زنده یاد رسام عرب زاده آموخت و هم اکنون در شهر تهران راه استاد خویش را ادامه می دهد

دنیایی از رنگ و نقش قالی چالشر **رضوان رضایی** ۵۷ ساله را ۴۰ سال است شیفته خود کرده است. قالی های خشتی و درختی شهر کرد نوآوری و مهارت را در دستان این هنرمند زنده نگه داشته است. او در سرعت بافت و مهارت انواع بافت قالی در این شهر نام آور است

از مشهدالرضا به سمت جنوب غربی در دل کویر که بروی به ، شهر بجستان می رسی ، ۲۶ سال پیش دختری به نام **نجمه کریمیان** در آن متولد شد. او در دانشگاه رشته کارشناسی کامپیوتر را برگزید اما عشق به قالی بافی ۱۰ سال است که او برپای دار قالی حاضر کرده است، به طوری که هم اکنون به عنوان پشتیبان دیگر قالیبافان شهرستان و اعضای اتحادیه قالیبافان خدمت رسانی می کند .

سال ۱۳۴۲ در حالی که یازده سال داشت برای اولین بار قالی بافی را در روستای خدیجه خاتون در جوار حرم مطهر فاطمه معصومه (س) در شهر قم آغاز کرد. گرچه درس و مدرسه را با عشق به قالی های تمام ابریشم و نقوش سحرانگیز فرش قم رها کرد اما مهارت بافت قالی های او در میان قالیبافان مشهود است. هرگاه دار قالی در گوشه ای از روستا با مشکل مواجه شود مهارت و درایت **زهرا رضا قلی بیگی** در آنجا کارساز خواهد بود.

۳۰ سال پیش به عشق قالی و قالیبافی درس و مدرسه را رها کرد و پشت دار قالی نشست تا پیچ و خم های تاکستان های شهرش را در چرخش اسلیمی و خطایی های فرش فزوین به نمایش بگذارد. **رضا پرکاسه** ۹ سال بیش نداشت که بافت فرش را آغاز کرد اما مهارت او در بافت فرش های ابریشم و سرعت گره و گره نشانیدن او در شهر پیچیده است.

زندگی رنگ است، این جمله از فیلم گبه تصویر فیروزآباد فارس را در ذهن تداعی می کند. ۳۸ سال دارد و ۲۰ سال است که **عشرت بهمن نژاد** بافت فرش را انتخاب کرده است. فوق دیپلم فرش را در دانشگاه دریافت کرد و خود پشتیبانی شد برای بافندگان فرش شهرستان تا عیوب فرش ها را برطرف کرده و سفیری باشد برای عرضه فرش های ایشان در ایران و آلمان.

در ارتفاعات دالاهو استان کرمانشاه روستای حریر ۳۵ سال است که **مرگان جباریان** دیده به گیتی گشوده است. دیپلم هنرستان فرش را بر هنر بافت زیبای قالی های کردی افزود. بته هشت پرو حاشیه دوستکامی و توسباغی او را بر آن داشت تا بر مهارت خویش افزوده و مرجعی باشد برای حل مشکلات قالیبافان شهرستان

قالی کرمان است و شهرت جهانی، کمترموزه و کاخی می توان یافت که با یک تخته قالی کرمان زینت نشده باشد. دستان هنرمند قالیبافانی مانند **فاطمه ایران منش** گره برگه این زیبایی را آفریده است. ۴۷ سال دارد و ۱۸ سال است که مهارت بافت و چله کشی را آموخته و در حال حاضر برای خود و سایر قالیبافان از بازارها سفارش بافت می پذیرد.

رقیه ناجی جوانی ۳۸ ساله است که از ۸ سالگی به بافت فرش مشغول شده و بعد از تحصیلات راهنمایی برای فرهنگ سازی بافت فرش در شهرستان بویراحمد تلاش کرده و تجربه های خود را در شناسایی عیوب فرش به قالیبافان منتقل کرده تا زیبایی های قالی های لری دیار آریو برزن را به نمایش گذارد.

قالیبافی با فرهنگ و زندگی قوم ترکمن گره خورده است. ۵۷ سال پیش که در آق قلامتولد شد تحصیلات ابتدایی را تمام کرد و ۵۰ سال است که پاها را جایگزین دست ها کرده و مشغول بافت قالی است. **خدیجه بقیه** نام آشنا و الگوی زنان قالیباف ترکمن است.

از سرزمین سبزگیلان و شهر میرزا کوچک خان جنگلی به سمت شهرستان خمam پیش می رویم روستای گورا بجیر صحرا نمایان می شود. در میان روستا کارگاه تولیدی **رقیه خورسندی** دیده می شود. فرش های تمام ابریشم بافت خوشه تولیدی تحت پوشش او با ظرافت و مهارت بی نظیر مورد استقبال گرفته و موجب روانه شدن سفارش بافت از سایر استان های کشور شده است.

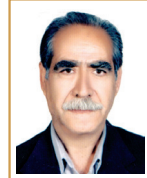
در کوچه های کنار قلعه فلک الافلاک **بتول دارایی** پس از گرفتن مدرک دیپلم فراگرفتن بافت فرش های لری را شروع کرد. ۲۰ سال است که سفارش بافت نقشه های تنه درختی و ترنج دار و خشتی روزگار او را پر کرده است. عشق به قالی و مهارت فنی او موجب شهرت او در شهر خرم آباد بوده و خواهد بود.

دانشجوی کارشناسی ارشد هنر اسلامی و کاردانی فرش بودن و زاده شدن در میان کوه های دیار آرش کمانگیر عشق به تولید فرش را در **صد بقیه حمیدی** روزافزون کرده و او که تنها ۳۰ بهار از عمرش می گذرد، مربی آموزش فرش است و ماهر در زمینه رفع عیوب فرش. امید آن می رود که فرش شهر بابل به دستان توانمند او رونق یابد.

شکوه و درخشش فرش های ساروق و فراهان و سایر شهرهای استان مرکزی در تاریخ فرش ایران ستایش شده است. در شهر اراک سال ۵۲ **اعظم معصومی کیا** قالی بافی به دنیا آمد که میراث دار این گنجینه است. پس از تحصیلات ابتدایی بافت قالی را شروع کرد و بافت او را به کسب مهارت های چله کشی و نوآوری در فرش رهنمون شد. دریافت سفارش فرش های هنری و خاص از ویژگی های کار اوست.

وقتی در کنار **محمود سیاسگذار** که اکنون ۶۹ سال سن دارد قرار بگیری، ذهن را به میان تاریخ فرش همدان می برد. فرش های دوران شاه طهماسب و دوران قاجار، نقوش جادویی و هندسی فرش موجب شد که او تحصیلات ابتدایی را به کنار نهاده و ۶۰ سال سردرگرو فرش همدان گذارد. تسلط او بر بافت فرش های فارسی و ترکی موجب آشنایی و مهارتش در رفع عیوب فرش خود و سایر قالیبافان شهر شده است.

در کنار آب های نیلگون خلیج فارس **لیلا جعفری ولدانی** که در سال ۱۳۶۰ به دنیا آمده بود تحصیلات را تا مقطع دیپلم ادامه داد اما نقوش هندسی و جادوی رنگ های خامه قالی او را به سمت بافت فرش راهنما شد. در بندرعباس او به مهارت گره زدن و پذیرفتن فرش های نفیس میان اهالی فرش مشهود شده است.

شهر شعر، قنوت و قناعت. ۳۸ سال پیش زادگاه **عزت جامه** واقع شد. او ۲۷ بهار زندگی را به بافت فرش گذرانده است. نقوش فرش یزد گلستانی بر کویر ایران است که ذوق بافت قالی را پس از دریافت مدرک سیکل در او برانگیخت و انگیزه ای شد برای تاسیس کارگاه قالی بافی برای بانوان شهر

سعادت آباد، پایین تراز میدان کاج، خیابان کیان (۱۳)، بعد از تقاطع صراف ها شماره ۱۵، مرکز ملی فرش ایران

تلفن روابط عمومی: ۲۲۰۹۰۹۵۴ - ۲۲۳۶۷۰۳۰

www.incc.ir

تلفن: ۲۲۱۴۲۷۳۰ - ۳۵ - ۲۲۱۴۲۷۴۲

info@incc.ir